

[Christophersen]

det spanske demokrati, og heri ligger også en betryggelse af stabiliteten og sikkerheden i Europa. Hvis man kaster et blik tilbage på 1930'erne, er der næppe nogen tvivl om, at det, der skete i Spanien i 1930'erne, i høj grad var medvirkende til at skabe demokratiernes krise og deres nederlag i slutningen af 1930'erne og begyndelsen af 1940'erne. Også på grund af denne historiske erfaring vil vi støtte forslaget, og vi håber, at udenrigsministeren kan samle et stort flertal i salen for beslutningen.

Riishøj (SF):

Det chokerede mig lidt, at hr. Robert Pedersen svarede så kort på dette her, for så vidt jeg er orienteret, har socialdemokratiets spanske broderparti en noget anden holdning til dette spørgsmål, og der er en meget livlig debat i Spanien, navnlig inden for venstrefløjen, om betimeligheden af at blive optaget. Der har været opinionsundersøgelser i Spanien, der ikke viser særlig gunstige tal for den beslutning, som er taget af den kristelige regering i Spanien. Jeg synes nok, at socialdemokratiet skulle gennemdrøfte denne holdning til Spaniens optagelse noget grundigere og måske også konferere lidt med, hvad broderpartiet i Spanien selv mener i det spørgsmål.

Men det siger sig selv, at SF ikke kan anbefale ratifikationen af Spaniens optagelse i NATO, og jeg skal kort redegøre for vores argumentation herfor. Uanset at Spanien i forvejen er militært tilknyttet NATO på mange måder, indebærer optagelsen i NATO et klart tilbageskridt for afspændingen i Europa. Man taler meget om opløsning af det såkaldte Jaltasystem, dvs. Europas opdeling i to adskilte supermagtblokke, og vi ved også, at tendenserne til opløsning af Jaltasystemet virker på begge sider af jerntæppet. I Østeuropa har Rumænien også i militær henseende længe ført en uafhængig kurs. Vi ved, at Ungarn gennem omfattende økonomiske reformer har fjernet sig fra Comeconsamarbejdet, og opgøret i Polen truer i allerhøjeste grad Sovjetunionens magtinteresser i deres grundvold. Vi ser også selv i Østeuropa, som jo er diktaturlande, f.eks. i DDR, tendenser til fredsbevægelser, som forholder sig kritisk også til Warszawapagten. Der er altså ved at ske noget på det europæiske landkort.

I Vesteuropa og såmænd også i Østeuropa har man en kraftig økonomisk krise, og vi ser stigende modsætninger politisk, økonomisk og militært mellem Europa og USA. Disse modsætninger har bragt den hidtil største krise vel nok i NATO-alliancens historie, en krise, som Reaganregeringen desperat forsøger at forebygge gennem en grov afpresningspolitik over for Vesteuropa. Spaniens optagelse i NATO er utvivlsomt belejlig for Reaganregeringen, der jo koncentrerer sit antikommunistiske korstog ikke mindst om Middelhavsområdet, hvor Spanien som bekendt befinder sig.

Spaniens optagelse sker jo netop nu, hvor spørgsmålet om svækkelsen af blokopdelingen i Europa er mere vigtig end nogen sinde. De førnævnte opløsningstendenser på begge sider af jerntæppet giver Europa en enestående chance for at demonstrere sin modstand mod supermagternes magtdominans i Europa. Det nytter ikke at klynge sig til illusionen om NATO som et forsvar for demokratiet. Vi har set adskillige eksempler på enten passivitet eller en form for indblanding fra NATOs side i Italien, i Grækenland, i Tyrkiet. Man kan i hvert fald ikke i de tilfælde tale om NATO som et forsvar for demokratiet, sådan som det næsten blev udlagt fra konservativ side før, så den med demokratiet som argument tror vi ikke på over en dørtærskel.

Men der er mange ubesvarede spørgsmål i denne sag. Vi må have præcist oplyst, hvilke konsekvenser Spaniens optagelse får for NATO, og specielt hvad det ændrer ved den situation, der har hersket før Spaniens optagelse. Jeg kan forstå, at der bliver nedsat et specielt udvalg til at drøfte spørgsmålet om Spaniens optagelse, og under det udvalgsarbejde vil vi gøre meget for at få de præcise konsekvenser af Spaniens optagelse afklaret.

Der vil også ske noget i Spanien selv. De fascistiske træk, som har hersket inden for Spaniens militær, vil nok blive afløst af den form for militær, som hersker i andre NATO-lande i Middelhavsområdet. Det bliver måske mere NATO-stilen end Francostilen, der kommer til at dominere i Spanien, og det er for os at se kun et spørgsmål om pest eller kolera. Det ændrer fundamentalt set ikke ved, at denne beslutning er et tilbageskridt for afspændingen i Europa. Derfor vil vi